

Anna Wistrand
Avdelningen för energieffektivisering

Jämtlands läns landsting
Ingrid Ahnlund Rode
Box 654
831 27 ÖSTERSUND

Testresenär Jämtlands län

Beslut programprojekt

Statens energimyndighet beviljar Jämtlands läns landsting stöd motsvarande 100 procent av stödgrundande kostnader, dock högst 1 520 000 kronor. Stödet lämnas för genomförande av projektet Testresenär Jämtlands län under tiden 2018-12-01 – 2020-12-31. Projektet genomförs inom ramen för programmet Energi- och klimatrådgivning 2018-2020. Beslutet fattas med stöd av förordning (2016:385) om bidrag till kommunal energi- och klimatrådgivning.

Följande villkor gäller för beslutet.

- A Projektet ska genomföras i enlighet med projektbeskrivningen nedan.
- B Villkor som avser genomförande, rapportering, utbetalning, ekonomisk och teknisk redovisning, hävande av beslut, återkrav m.m. återfinns i bilaga B.
- C Medsänd villkorsbilaga B ska undertecknas och återsändas till Energimyndigheten inom fyra veckor efter mottagandet av beslutsbrevet.

Beslutet kan inte överklagas enligt 20§ förordningen (2016:385) om bidrag till kommunal energi- och klimatrådgivning.

Ansökan

Jämtlands läns landsting ansöker om ekonomiskt stöd med 1 520 000 kr för att under 2018-11-01 – 2020-12-31 genomföra projektet Testresenär Jämtlands län. Region Jämtland Härjedalen utför idag rådgivningen för Berg, Krokoms, Härjedalen, Ragunda, Strömsund och Åre kommuner. Östersunds kommun och Bräcke kommuns energi- och klimatrådgivare ingår också i projektet. Omfördelning mellan kostnadsposter samt ändring av projektstart och övriga kostnader har skett i kommunikation med den sökande.

Datum
2018-11-19

Dnr
2018-013673

Projektnr
47621-1

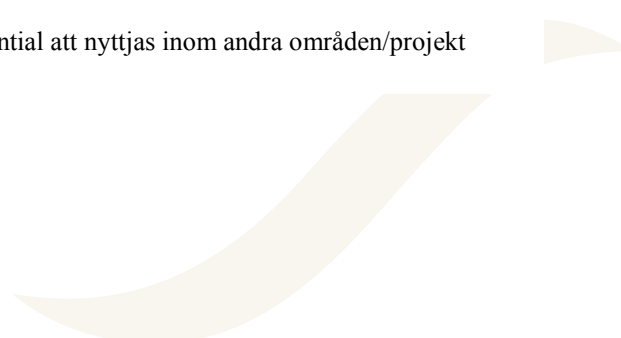
Skäl för beslutet

Energimyndigheten har inom ramen för förordning (2016:385) om bidrag till kommunal energi- och klimatrådgivning samt tillhörande föreskrift STEMFS 2016:3 utlyst medel för projekt som avser utökad energi- och klimatrådgivning. Syftet med beviljade bidrag till utökad rådgivning är enligt 4 § andra punkten i föreskriften STEMFS 2016:3 att dessa utöver grundläggande rådgivning ska stimulera samarbete mellan kommuner eller beakta och stimulera särskilda lokala förutsättningar för rådgivning.

I utlysningen för den utökade rådgivningen finns både obligatoriska krav samt bedömningskriterier som inkomna ansökningar prövats mot. Ansökningar som uppfyllt de obligatoriska kraven har sammantaget bedömts och prövats utifrån i vilken omfattning de uppfyller bedömningskriterierna nedan;

- Projektets potential att vara en del av omställningen.
- Möjligheten att utnyttja teknik i framkant, IT, samhällsrörelser och samhällstrender för att nå framgång i projektet.
- Strategisk kommunikation samt resultatspridning baserad på aktualiteten inom det valda projektområdet.
- Projektets potential att främja ökad medvetenhet vad gäller sambandet mellan beteende och energieffektivisering.
- Underbyggda projekt som exempelvis baseras på forskning, tidigare genomförda projekt (som ges ny inriktning) eller underbyggd erfarenhet.
- Utvecklad metod med tydligt ramverk vad gäller modell att identifiera och kommunicera med målgruppen.
- Ett metodiskt angreppssätt för att kunna nå fram till nya målgrupper som tidigare fått ett begränsat genomslag.
- Relevanta uppföljningssystem, gärna med potential att nyttjas inom andra områden/projekt.
- Strategisk kommunikation samt resultatspridning som framhåller och nyttjar projektets innovativa inslag.

Det sökta projektet bedöms sammantaget svara mot utlysningens krav och nedanstående kriterier:

- Projektets potential att vara en del av omställningen.
  - Projektets potential att främja ökad medvetenhet vad gäller sambandet mellan beteende och energieffektivisering.
  - Utvecklad metod med tydligt ramverk vad gäller modell att identifiera och kommunicera med målgruppen.
  - Underbyggda projekt som exempelvis baseras på forskning, tidigare genomförda projekt (som ges ny inriktning) eller underbyggd erfarenhet.
  - Relevanta uppföljningssystem, gärna med potential att nyttjas inom andra områden/projekt
-

Datum
2018-11-19

Dnr
2018-013673

Projektnr
47621-1

Energimyndigheten baserar sin bedömning på att liknande projekt har genomförts och genomförs med gott resultat och att dessa resultat och erfarenheter tas tillvara och vidareutvecklas. Projektet innefattar flera aktiviteter och genomförs och sprids i hela regionen. Vidare bedömer myndigheten att projektet knyter an till lokala/regionala utmaningar och sammantaget i enlighet med utlysningen innefattar motiverade former för angreppssätt, genomförande samt uppföljning av rådgivningens effekter.

Projektet har påverkan på miljö kvalitetsmålen begränsad klimatpåverkan och frisk luft.

Stödet beviljas mot 1 § första punkten i förordningen (2016:385) om bidrag till kommunal energi- och klimatrådgivning.

Mot denna bakgrund beslutar Energimyndigheten att bevilja stöd till projektet.

Bakgrund

Visionen för länets klimatarbete är att “Genom god samverkan mellan organisationer och medborgare och med hjälp av nationella styrmedel är Jämtlands län år 2030 en fossilbränslefri region och nationellt en ledande exportör av förnybar energi.”

Enligt den senaste statistiska sammanställningen var minskningen av växthusgasutsläpp i länet 33 procent mellan år 1990 och år 2014. De största utsläppskällorna av växthusgaser i länet var 2016 transporter (52 procent), jordbruk (17 procent), arbetsmaskiner (16 procent) och energiförsörjning (9 procent). Transporter är länets största utmaning för att uppnå en fossilbränslefri region år 2030.

Medveten paketering av information och dialog med målgrupperna via beteendepåverkande kampanjer är en viktig del för att förändra resandet. Prova-på-kampanjer är ett verkningsfullt sätt att förändra ett beteende. Det har visat sig lättare att genomföra och vidmakthålla beteendeförändringar om man låter målgruppen börja med att prova på. Många åtgärder inom mobility management visar att de fungerar genom att påverka den kognitiva dissonansen – vi ändrar vår attityd genom att ändra vårt beteende. Det är särskilt tydligt inom testresenärsprojekt där vanebilister efter en testperiod med kollektivtrafik i hög utsträckning fortsätter resa kollektivt och uttrycker en mer positiv attityd till sitt nya resesätt (Trivector, 2018).

Liknande projekt har varit mycket framgångsrika i andra kommuner och län. Bland annat fortsatte 58% av testresenärer i Västernorrland, som tidigare bilpendlat, att resa kollektivt. Under projektet för utökad rådgivning som utfördes under 2017 lånades elcyklar ut till 48 personer. Projektet var lyckat och 26% angav att de köpt eller planerade att köpa en elcykel. Östersunds kommun har i

Datum
2018-11-19

Dnr
2018-013673

Projektnr
47621-1

tidigare projekt bedrivit utlåning av elcyklar med goda resultat, ca 15 % av låntagarna har vid uppföljning köpt en elcykel efter lånet. Även projektet Vintertramparna visar att deltagarna behåller sina nya vanor och fortsätter att cykla vintertid. De använder även hjälm i större utsträckning och upplever att hälsan har påverkats positivt.

Störst nytta fås om mobility management-åtgärder genomförs i paket med andra åtgärder. Genom att kombinera med fysiska åtgärder, kan den totala effekten förstärkas. Information och kommunikation har större effekt när de beteenden man önskar förändra underlättas av goda fysiska förutsättningar. Därför kommer aktiviteterna genomföras med koppling till de infrastruktursatsningar som görs i länet på aktiva transporter, kollektivtrafik och eltrafik.

Projektet kan samordnas med andra projekt och satsningar i länet.

Datum
2018-11-19Dnr
2018-013673Projekt nr
47621-1**Projektbeskrivning**

Projekt nr	47621-1	Tidigare stöd	0 kr
Projekt titel	Testresenär Jämtlands län	Sökt belopp	1 520 000 kr
Projekt handläggare	Anna Wistrand	Total etappkostnad	1 520 000 kr
Kostnadsställe	D22	Beviljat belopp	1 520 000 kr
Stödform	Konsumtion	Akkumulerat stöd	1 520 000 kr
		Energimyndighetens andel	100 %
Sökande	Jämtlands läns landsting	Org.nr	232100-0214
		Tel	063-147500
Projektledare	Ingrid Ahnlund Rode	Fax	063-14 75 15
Adress	Box 654	Plusgironr	8 28 00-4
	831 27 ÖSTERSUND	Bankgironr	269-0071
		Bankkonto	
E-postadress	ingrid.ahnlund-rode@regionjh.se		
Ärendesammanfattning	<p>Syftet med projektet är att minska bilresor i arbetspendling genom få fler att välja cykel, gång och kollektiva färdstätt. Genom att låta testresenärer prova på att åka buss, låna elcyklar och vänja sig vid andra alternativa färdstätt skall nya vanor inarbetas och att välja bilen skall inte längre vara det första man gör. Detta skall uppnås genom olika kampanjer och informationsinsatser. Denna typ av projekt har tidigare fått bra genomslag och effekten har varit att stora delar av de inblandade deltagarna efter genomförd insats har valt att bibehålla den nya vanan.</p>		

Mål

Det övergripande målet är att ställa om transportsystemet från bilberoende till kollektiva och aktiva transporter som buss/tåg samt gå/cykla.

Långsiktigt effektmål är att aktiviteterna har bidragit till att förändra eller bibehålla hållbara färdmedelsval samt att främja användandet av och kännedomen om ny gång- och cykelinfrastruktur i länet.

- 30 % av de som är testresenärer kommer att fortsätta resa kollektivt efter projektet.

- 40 % de som testat vintercykling fortsätter att cykla vintertid.

En förväntad effekt på längre sikt är att kollektivtrafik och elcykel i större utsträckning ses som ett alternativ för arbetspendling.

Genomförande

Projektet innehåller flera olika aktiviteter där samtliga fokuserar på beteendepåverkan genom information, kommunikation, samarbete och

Datum
2018-11-19

Dnr
2018-013673

Projektnr
47621-1

marknadsföring, där målgruppen får kunskap om och möjligheten att pröva nya färd sätt. Utgångspunkten är att hela regionen kommer att nås av aktiviteterna i projektet. Projektet kommer att inledas med en fördjupad målgruppsanalys för att utreda var det är lämpligt att genomföra respektive aktivitet. Vilka aktiviteter som genomförs kan komma att variera utifrån lokala förutsättningar.

Testresenär elcykel

Arbetspendlare erbjuds att låna elcyklar av olika modeller under ca en vecka. Syftet är att testa hur det fungerar med elcykel i vardagen som ersättning för korta bilresor. Aktiviteten ingår även som ett erbjudande i Cykelvänlig arbetsplats, där företag/organisationer får möjlighet att låna en elcykel för att testa den i verksamheten som tjänstefordon och även låta medarbetarna testa den för arbetspendling.

Vintercyklistkampanj

Deltagarna i kampanjen får utrustning för att klara vintercykling. Resultaten följs upp genom ett nytt digitalt verktyg där resmönstret registreras. Projektet utvecklas också genom att möjliggöra en ökad interaktion mellan deltagarna för att de ska kunna hjälpa och motivera varandra. Projektet ska även undersöka hur vinterväghållningen på cykelvägar kan anpassas och förbättras i ett förändrat klimat som innebär nya utmaningar. I Östersunds kommun har insatsen Vintertramparna lockat 100 cyklister att delta varje år.

Cykelvänlig arbetsplats

Aktiviteten syftar till att uppmuntra företag/organisationer att underlätta för sina medarbetare att cykla till och från jobbet och i tjänsten. Målgruppen är större arbetsplatser i regionen med god tillgänglighet till cykelvägar. Det är kostnadsfritt för arbetsplatsen att delta. Inom ramen för projektet tas koncept och kriterier för cykelvänlig arbetsplats fram och ett informationspaket utformas, en del av kommunikationsstrategin är att sprida goda exempel. För att bli en cykelvänlig arbetsplats behöver ett antal kriterier uppfyllas för att uppnå olika nivåer, diplom delas ut till arbetsplatser som uppfyller kriterierna. Det fungerar även som en utmaning mellan arbetsplatser. Aktiviteten omfattar rådgivning och träffar/workshops med arbetsplatserna. Effekterna utvärderas bland annat genom en resvaneundersökning bland medarbetarna. I aktiviteten cykelvänlig arbetsplats erbjuds även anställda att testa elcykel i tjänsten och som arbetspendling och kan också erbjudas att delta i Vintercyklistkampanjen.

Cykelkurs

Två kurser planeras hållas för att erbjuda nyanlända kvinnor att lära sig cykla och att främja hållbara resvanor och en praktisk vardag. I projektet kommer möjligheterna till samarbete med ideella organisationer som Hej Främling, Röda Korset och kyrkan att undersökas. Dessa ställer sig initialt mycket positiva till att delta i projektet.

Testresenär kollektivtrafik

Datum
2018-11-19

Dnr
2018-013673

Projektnr
47621-1

Arbetspendlare med bil erbjuds att åka kollektivt kostnadsfritt under en månads tid. Målgruppen är vanebilister. Erbjudandet kommuniceras riktat till målgruppen vanebilister med god tillgång till kollektivtrafik, t.ex. boende i ett nyetablerat område dit busslinjen förlängts och trafikeras av elbussar. Intresserade ansöker om att delta och lämpliga testresenärer väljs ut. Testresenärerna rapporterar in sina resvanor och efter perioden får de en utvärderingsenkät, samtidigt får de information samt erbjudande för att förlänga sitt resande med kollektivtrafiken. Aktiviteten är ett samarbete med kollektivtrafikbolagen i regionen som bekostar själva resekortet.

Provkörning av elbilar

Provkörning av elbilar kommer att erbjudas i samband med informationstillfällen. Det förekommer ett antal fördomar om elbilar, det kan handla om svårigheter att hantera laddning och hur bilen är att köra, vilket kan upplevas som ett hinder.

Utveckling/användning av appar

Resvane-appar har använts inom andra mobilitetsprojekt. Apparna registrerar genomförda resor och därmed kan ändrade resmönster följas upp. I detta projekt kommer en app eller motsvarande tjänst tas fram för att enkelt registrera resor med cykel (och på sikt även andra transportsätt) för deltagare i liknande projekt. Detta underlättar uppföljning och utvärdering då faktiska resor istället för uppskattningar för att mäta effekt används.

Projektorganisation

Region Jämtland Härjedalen kommer rekrytera en projektledare som genomför projektet i samverkan med energi- och klimatrådgivningen. Region Jämtland Härjedalen utför idag rådgivningen för 6 av länets 8 kommuner. Östersunds kommun och Bräcke kommuns energi- och klimatrådgivare ingår också i projektet. Projektledaren planerar insatser och aktiviteter i samverkan med energi- och klimatrådgivarna och samarbetar för att nå ut med information om projektet. Projektledaren kommer att ha stöd av energi- och klimatrådgivarna i länet som har erfarenhet av vintercyklistaktiviteter, testresenär, cykelkurser, utlåning av elcyklar och provkörning av elbilar. Projektet kommer att samarbeta med externa aktörer inom de olika aktiviteterna.

Tidplan

Projektstart	2018-12-01
Projekt slut	2020-12-31
Ekonomisk redovisning	2019-09-30
Lägesrapport	2019-09-30
Ekonomisk slutredovisning	2021-02-28
Slutrapport	2021-02-28

Datum
2018-11-19Dnr
2018-013673Projektnr
47621-1**Ekonomi***Finansiering*

År	Finansieringskod	Beviljat belopp
2018	1670	30 000
2019	1670	745 000
2020	1670	745 000

Kostnads- och personalplan

År	2018	2019	2020	Summa
Lönekostnader	23 000	493 000	493 000	1 009 000
Material	0	40 000	40 000	80 000
Resor	0	5 000	5 000	10 000
Övriga kostnader	0	60 000	60 000	120 000
Indirekta kostnader	7 000	147 000	147 000	301 000
Summa	30 000	745 000	745 000	1 520 000

Övriga kostnader avser utveckling av en app för resvanor. Material omfattar kampanj- och informationsmaterial för projektets aktiviteter.

Utbetalningsplan

Planerat utbetalningsdatum	Planerat belopp
2018-12-12	626 000
2019-10-25	894 000
Summa	1 520 000

Första utbetalningen sker enligt utbetalningsplanen förutsatt att villkorsbilagan inkommit och godkänts av Energimyndigheten.

Återkrav

Det erinras om att bidragsmottagaren är enligt 18 § förordningen (2016:385) återbetalningsskyldig om:

1. sökanden genom oriktiga uppgifter eller på annat sätt har orsakat att bidraget getts felaktigt eller med för högt belopp,
2. bidraget av annan orsak har getts felaktigt eller med för högt belopp och mottagaren skäligen borde ha insett detta,
3. det visar sig att det inte har funnits förutsättningar för bidraget och den som ansökt om bidraget borde ha insett detta
4. förutsättningarna för bidraget inte har uppfyllts,
eller
5. bidrag som Energimyndigheten betalat ut till stödmottagaren överstiger kostnaderna för verksamheten som bidraget beviljades till.

Datum
2018-11-19

Dnr
2018-013673

Projektnr
47621-1

Resultatredovisning

Projektet ska presenteras i de sammanhang där Energimyndigheten så begär. Vid all presentation från projektet ska det framgå att projektet finansieras av Energimyndigheten.

Lägesrapport ska inlämnas, via E-kanalen enligt tidplan, som beskriver hur arbetet fortskrider, eventuella avvikelser från plan och viktigare uppnådda resultat i projektet.

Ekonomisk redovisning ska inlämnas elektroniskt i ett påskrivet inskannat exemplar, via E-kanalen, enligt tidplan.

En slutrapport med en kort sammanfattning på svenska inlämnas till Energimyndigheten elektroniskt, via E-kanalen. Slutrapporten ska särskilt belysa de frågeställningar som tas upp under beslutsbrevets mål och genomförande.

En ekonomisk slutredovisning ska inlämnas elektroniskt i ett påskrivet inskannat exemplar, via E-kanalen. Tillsammans med ekonomisk slutredovisning ska även intyg om behörighet att signera redovisningen bifogas.

Mallar för rapportering tillhandahålls av Energimyndigheten.

Särskilda villkor

De delar av beviljat stöd som enligt beslutet avser finansiering för verksamhet del av år 2019 och 2020 beviljas under förutsättning att Riksdagen beviljar Energimyndigheten en utökad bemyndiganderam avseende anslaget för stöd till energi- och klimatrådgivning som minst motsvarar myndighetens vid det tillfället beslutade åtaganden inom anslaget.

Beslut i detta ärende har fattats av enhetschefen Tobias Lund. Därutöver har handläggarna Anna Wistrand och Liv Balkmar deltagit i den slutliga handläggningen. Föredragande har varit handläggaren Anna Wistrand.

Tobias Lund

Anna Wistrand

